

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра генетики, селекції рослин та біотехнології

«Затверджую»

Гарант освітньої програми

 Л. О. Рябовол
«3» 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Охорона прав на сорти рослин та інспекторський нагляд і контроль у
насінництві»

освітній рівень «Магістр»

галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальність 201 «Агрономія»

факультет Агрономії

Умань — 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Охорона прав на сорти та інспекторський нагляд і контроль у насінництві» для здобувачів вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія». Умань: Уманський НУС, 2021.

Розробник — кандидат с.-г. наук, доцент С. П. Коцюба

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології (протокол від «31» серпня 2021 року № 1)

Завідувач кафедри

«31» 08 2021 р.

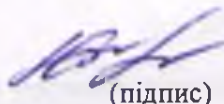

(підпис)

Л. О. Рябовол,
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету агрономії

(протокол від «31» 08 2021 р № 1)

«31» 08 2021 р. Голова

(підпис)

Ю. І. Накльока
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	Вибіркова	
Модулів – 2 Змістовних модулів – 2	Спеціальність 201 Агрономія	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90		2-й	—
		Семестр	
		1-й	—
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь магістр	Лекції	
		10 год.	—
		Практичні заняття	
		12 год.	—
		Самостійна робота	
		68 год.	—
		Вид контролю	
Залік	—		

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить, %:

Для денної форми навчання – 22:68

Для заочної форми навчання – не викладається

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Охорона прав на сорти та інспекторський нагляд і контроль у насінництві» є складовою навчально-методичного комплексу за спеціальністю 201 агрономія і відіграє важливу роль у формуванні агронома за освітнім ступенем магістр.

Інтегральна компетентність — оволодіння теоретичними основами вимог законодавства з охорони прав на сорти рослин під час виробництва, використання, зберігання, реалізації і розмноження насіння та садивного матеріалу сортів рослин у процесі відтворення та комерційного обігу.

Спеціальні компетентності:

- здатність використовувати базові знання наук селекції та насінництва.
- розуміти законодавчу та нормативно-правову базу у сфері охорони прав на сорти рослин;
- здатність проводити ідентифікації сортів рослин, польового інспектування та лабораторного сортового контролю;
- здатність застосовувати стандарти, технічні умови, нормативні акти;
- здатність використовувати міжнародні вимоги сортової сертифікації OECD;
- здатність формувати вимоги та методи контролю за перевіркою збереженості сортів рослин у процесі відтворення та ведення насінництва;
- здатність формувати теоретичні та практичні рекомендації щодо розробки напрямів удосконалення охорони прав на насіннєву продукцію.
- здатність управляти діями та відповідати за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання:

- використовувати фундаментальні закономірності охорони прав на сорти рослин;
- уміння визначати та систематизувати особливості формуванням насіннєвої продукції сільськогосподарських рослин;
- розуміти основні засади організації охорони прав на сорти рослин та інспекторський контроль у насінництві на продукцію різних категорій насіння - добазового, базового та сертифікованого;
- демонструвати знання теоретичних та практичних засад функціонування системи державного нагляду та контролю;
- уміння формувати власне бачення проблеми та перспектив розвитку сучасної системи охорони прав на насіннєву продукцію сільськогосподарських рослин у різних зонах України;

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Охорона прав на сорти

Тема 1. Вступ в дисципліну

Сорт як об'єкт інтелектуальної власності. Сучасна система охорони прав на сорти в Україні. Сучасна система контролю у насінництві в Україні. Визначення термінів.

Тема 2. Нормативно-законодавча база системи охорони прав на сорти Закон України про охорону прав на сорти. Закон України про насіння та садивний матеріал. Державний реєстр сортів рослин придатних для поширення в Україні. Державний реєстр виробників насіння і садивного матеріалу. Бюлетень «Охорона прав на сорти».

Тема 3. Права та обов'язки, пов'язані з сортом рослин

Особисте немайнове право авторства на сорт. Майнові права на сорт. Порухення та обмеження прав на сорт. Обов'язки власників сорту.

Тема 4. Реєстрація прав на сорт

Загальні положення. Подання заявки на реєстрацію сорту. Заявка на назву сорту. Державна реєстрація.

Тема 5. Методика державного сортовипробування

Загальна частина. Зернові, круп'яні та зернобобові культури. Олійні, технічні, прядивні і кормові культури. Картопля, овочі і баштанні культури. Плодові, ягідні, горіхоплідні, субтропічні культури і виноград. Ефіроолійні, лікарські, квітково-декоративні, лісові культури, трави для газонів та тутовий шовкопряд. Методи хімічного аналізу продукції. Методика державного сортовипробування на патентоздатність (ВОС-тест).

Змістовний модуль 2. Інспекторський контроль у насінництві

Тема 6. Системи та схеми насінництва польових культур

Система та схеми насінництва зернових та зернобобових культур. Система та схеми насінництва гібридів кукурудзи. Система та схеми насінництва гібридів соняшнику. Система та схеми насінництва цукрових буряків. Система та схеми насінництва картоплі. Система та схеми насінництва багаторічних трав.

Тема 7. Інспекторська робота

Права та обов'язки штатних спеціалістів державної насінневої інспекції. Види контролю у насінництві. Види звітів державної насінневої інспекції. Документація державна та супровідна на насінневий матеріал.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем лекцій	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Охорона прав на сорти						
Тема 1. Вступ в дисципліну	7	1				6
Тема 2. Нормативно-законодавча база системи охорони прав на сорти	9	1	2			6
Тема 3. Права та обов'язки, пов'язані з сортом рослин	10	2	2			6
Тема 4. Реєстрація прав на сорт	10	2	2			6
Тема 5. Методика державного сортовипробування	10	2	2			6
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8			30
Змістовний модуль 2. Інспекторський контроль в насінництві						
Тема 6. Системи та схеми насінництва польових культур	29	1	2			26
Тема 7. Інспекторська робота	15	1	2			12
Разом за змістовим модулем 2	44	2	4			38
Усього годин	90	10	12			68

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/ п	Зміст занять	Обсяг г один
1.	Складання та подання заявки на сорт	2
2.	Технічна анкета сорту	2
3.	Сортові та посівні якості насіння: державні стандарти, технічні умови.	2
4.	Сортові та посівні якості насіння: методи визначення	2
5.	Інспектування (апробація) насінневих посівів	2
6.	Робота з документацією.	2
<i>Всього</i>		12

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/ п	Назва теми	Кількість годин
--------------	------------	--------------------

<i>Модуль 1 (20год)</i>		
1.	Значення сорту в підвищенні продуктивності культур	6
2.	Класифікація сортів	4
3.	Банк генетичних ресурсів рослин	4
4.	Сортові, посівні та урожайні властивості насіння	4
5.	Фізіологія та біохімія насіння	4
6.	Різноманітність насіння	2
<i>Модуль 2 (40 год)</i>		
7.	Причини погіршення сортів	8
8.	Технологія виробництва добазового та базового насіння	8
9.	Технологія виробництва гібридного насіння кукурудзи	8
	Технологія виробництва гібридного насіння соняшнику	6
	Насінництво цукрових буряків	2
	Насінництво картоплі	2
	Насінництво багаторічних трав	2
	Технологія зберігання насіння	4
	Технологія післязбиральної доробки та доведення до посівних кондицій насінневого матеріалу	4
	<i>Разом</i>	68

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни здійснюється шляхом проведення лекційних занять, практичних занять, шляхом самостійного опрацювання матеріалу, виконання індивідуальних завдань та використання наочних матеріалів.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Опитування (контрольна робота) –5 балів;

Модульний контроль – 25 балів;

Відвідування лекцій – 1 бал;

Самостійна робота – 20 балів

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Модуль 1				Модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
10	10	10	15	15	20	20	

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Коцюба С.П. Охорона прав на сорти рослин та інспекторський нагляд і контроль у насінництві. Методичні вказівки до вивчення дисциплін «Охорона прав на сорти рослин та інспекторський контроль у насінництві». Умань: УНУС, 2020. 88 с.

2. Коцюба С.П. Охорона прав на сорти рослин та інспекторський контроль у насінництві. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Охорона прав на сорти рослин та інспекторський контроль у насінництві». Умань: УНУС, 2020. 12 с.

3. Коцюба С.П. Охорона прав на сорти рослин та інспекторський контроль у насінництві. Методичні рекомендації для індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Охорона прав на сорти рослин та інспекторський контроль у насінництві». Умань: УНУС, 2020. 12 с.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. В. М. Єрмоленко., О. В. Гафурова., М. В. Гребенюк. *Аграрне право України: підручник*. К. Юнікорм Інтер, 2010. 608 с.
2. Волкодав В.В. Правове регулювання охорони сортів рослин. В.В. Волкодав. К.: Алефа, 2003. 268 с.
3. Про насіння та садивний матеріал: Закон України від 26 грудня 2002 р. за № 411- IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 13. С. 92.
4. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 17 січня 2002 р. № 2986. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 23. С. 163.
5. Методика проведення ділянкового та лабораторного сортового контролю. За ред. Ткачик С.О. К.: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 28 с.
6. Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення якості. ДСТУ 4138–2002. ДСТУ 4138–2002 [Чинний від 2003-01-01]. К.:Держспоживстандарт України, 2003. 181 с.

7. Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості. Технічні умови. ДСТУ 2240–93 2240–93 [Чинний від 1993-09-09]. К.:Держспоживстандарт України, 1993. 194 с.
8. Методика проведення експертизи сортів рослин на відмінність, однорідність та стабільність. Зернобобові та круп'яні. За ред. Ткачик С.О. К.: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 216 с.
9. Методика проведення експертизи сортів рослин на відмінність, однорідність та стабільність. Зернові. За ред. Ткачик С.О. К.: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 176 с.
10. Методика проведення експертизи сортів рослин на відмінність, однорідність та стабільність. Олійні За ред. Ткачик С.О. К.: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 146 с.
11. Методика проведення експертизи сортів рослин на відмінність, однорідність та стабільність. Технічні. За ред. Ткачик С.О. К.: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 177 с.
12. Молоцький М.Я. Селекція і насінництво сільськогосподарських рослин: Підручник. К.: Вища освіта, 2006. 463 с.
13. Гаврилюк М.М.,Безлугий М.Д., Мельник М.С. Насінництво та насіннезнавство польових культур. За ред. М.М. Гаврилюка К.: 2007. 207 с.

Допоміжна

1. Цивільний Кодекс України: Верховна Рада України від 16 січня 2003 р. за № 435- IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. С. 356.
2. Про затвердження Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту: Наказ Міністерства аграрної політики України від 21 липня 2003 р. За № 244, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 8 серпня 2003 року за № 698/8019. Офіційний вісник України. 2003 р. № 33. С. 1807.
3. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з оптової торгівлі насінням: Наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Міністерства аграрної політики

України, Державного комітету лісового господарства України, Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 26 листопада 2003 р. за № 124/422/194/201, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 листопада 2003 р. за № 1099/8420. Офіційний вісник України. 2003. № 49. С. 2569.

4. Про затвердження Положення про Українську державну помологічно-ампелографічну інспекцію: Наказ Міністерства аграрної політики України від 20 травня 2003 р. за № 140, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 9 червня 2003 р. за № 458/7779. Офіційний вісник України. 2003. № 24. С. 1161.
5. Про затвердження Положення про Українську державну насінневу інспекцію: Наказ Міністерства аграрної політики України від 23 березня 2004 р. за № 97, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 8 квітня 2004 р. за № 452/9051. Офіційний вісник України. 2004. № 15. С. 1075.
6. Про затвердження Порядку атестації суб'єктів господарювання на право виробництва та реалізації насіння та садивного матеріалу, Положення про Державний реєстр виробників насіння і садивного матеріалу: Наказ Міністерства аграрної політики України від 29 травня 2003 р. за № 152, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15 липня 2003 року за № 594/7915. Офіційний вісник України. 2003. № 29. С. 1510.
7. Про затвердження Правил проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин: Наказ Міністерства аграрної політики України від 22 вересня 2003 р. за № 348, зареєстрований в Міністерстві юстиції 8 жовтня 2003 року за № 908/8229. Офіційний вісник України. 2003. № 42. С. 126. С. 2237.
8. Про затвердження Порядку перевірки збереженості сорту рослин: Наказ Міністерства аграрної політики України від 21 липня 2003 року за № 246, зареєстрований в Міністерстві юстиції 28 серпня 2003 року за № 741/8062 Офіційний вісник України. 2003. № 36. С. 114. С. 1959.

ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

1. Зміна кількості лекційних і лабораторних годин.
2. Зміна кількості годин на самостійну роботу.
3. Оновлення рекомендованої літератури.